

V NAŠI DRŽAVI.

Sarajevska afera pred parlamentom.

Na seji narodne skupščine v Beogradu 21. februarja je bila razprava o poročilu imunitetnega odbora, da se izroči sodišču narodni poslanec Husejin Kadič, ker je upleten v takozvano sarajevsko afero, to je, zlorabil je državno premoženje s pomočjo agrarne reforme. Kakor je na seji skupščine poročevalec imunitetnega odbora Cemovič poudaril, je Kadič po sprejetju zakona o spremembah in dopolnitvah v zakonu o likvidaciji agrarne reforme v Bosni z dne 12. avgusta 1933 ponovno kupil za 40.000 Din tisto posestvo, ki ga je bil leta 1929 prodal za znesek 23.700 Din. Za to posestvo je sedaj dobil od države 1.523.000 Din. Kadič je na isti način kupil še več posestev in je sedaj dobil od države za ta posestva dvajsetkrat več, kakor pa je plačal on. Pri pretresu je tudi prišlo na dan, da je večje število uradnikov, odvetnikov in drugih bilo v posesti številnih agrarnih obveznic in svot v gotovem denarju, ki so jih prejeli od kmetov za storjene usluge pri izvajanju agrarne reforme.

Poslanec dr. Kešeljevič je kritiziral izvajanje agrarne reforme v obče. Navedel je več slučajev iz Bačke, ki dokazujejo, da zemlje niso dobili tisti, ki bi jo morali dobiti, pa je še danes nimajo. Če bi se potovalo po severnih krajih, bi se našlo dosti takšnih afer. Pred 2 letoma je bila vložena interpelacija o korupcijski aferi v beograjski občini. Neki vseučilišni profesor, ki zelo veliko zasluži, je dobil ubožno sprichevalo. Med uradništvom dobivajo nekateri strankini priganjači po več mesečnih plač, ki dosegajo mesečno višino do 20.000 Din. To so zneski, s katerimi bi se lahko preživelo 200 družin. V Franciji je vlada poskušala zapreti usta časopisju, ki se je borilo proti korupciji, pa se je cela Francija dvignila proti temu. Neodvisnost sodnikov je predpogoj za uspešno borbo zoper korupcijo. Ako se kje dogaja, da se preprosti človek, ki razbije okno ter vkrade kruh, obsodi na kazen, uradnik pa, ki okrade državo, se ne obsodi in ne izgubi častna prava, potem ni zdravila zoper korupcijo.

Poslanec dr. Lončarevič je poudaril, da je prejšnji poljedelski minister dr. Ljubomir Tomašević ostal dolžen odgovor na interpelacijo o tem, kako je bilo mogoče, da je bil za poročevalca o agrarnem zakonu za Bosno postavljen poslanec Husejin Kadič, katerega dotični parlamentarni odbor ni določil za poročevalca. Kot dokaz, kako široke meje je zavzela sarajevska afera, navaja okrožnico muslimanskega prosvetnega in podpornega društva »Gajret« v Sarajevu od 5. decembra 1933. Iz te okrožnice sledi, da morajo krajevni odbori in poverjenišтва »Gajreta« po-

iskati vse tiste premožnejše ljudi, ki se bodo okoristili z zakonom o agrarni reformi, ter da od njih izposlušajo pismeno obvezo, da bodo od agrarnih obveznic izplačali »Gajretu« 5 odstotkov. »Gajretovi« odborniki in zaupniki naj torej delajo na to, da bo ocenitev zemljišč agrarne reforme čim večja, da bo 5% prispevek za »Gajreta« dosegel čim večji znesek.

Poslanec Dragutin Perko je osvetlil korupcijo z naslednjim slučajem, ki se je njemu pripetil kot varaždinskemu županu. K njemu je nekoč prišel nek žid in ga prosil, da mu izposluje jugoslovansko državljanstvo. Ker pa je vedel, da je žid na slabem glasu in znan kot tat, je odklonil njegovo prošnjo, o čemer je tudi obvestil predsednika vlade. Ta žid pa je vseeno dobil državljanstvo in se je pozneje trkal na prsi in hvalil, da je plačal zanj 60 jurjev. Isti žid pa sedi danes kot triletni obsojenec v Lepoglavi zaradi raznih goljufij in zlorab.

Razprava o tej aferi se je nadaljevala na seji v petek, 22. februarja. Poslanec dr. Metikoš s tovariši je stavil predlog, naj parlament izvoli dve anketni komisiji (dva preiskovalna odbora), ki bosta to in slične afere preiskali. Pred glasovanjem o tem predlogu je govoril predsednik vlade Nik. Uzunovič, ki je izjavil, da je celotna zadeva v rokah sodišča, ki ima proste roke. Kar se tiče predloga o izvolitvi anketnih komisij, ga vlada ne sprejme. Pri glasovanju je narodna skupščina predlog odklonila. V soboto pa je bil sprejet predlog, da se poslanec Kadič izroči sodišču.

Sprememba trošarin. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o drž. trošarinah, ki je bil objavljen v »Službenih Novinah« dne 20. februarja, je tega dne stopil v veljavo. Z novim zakonom so uveljavljene naslednje spremembe trošarin: 1. Trošarina na kavo je povišana za 100% od 400 do 800 Din za 100 kilogramov (torej za 4 Din pri 1 kg). 2. V točki 12 člena 72 zakona o drž. trošarinah so črtane te-le besede? »izdelano iz lesa«, kar pomeni, da je treba v bodoče plačati državno trošarino od vsake očetne kisline ne glede na njen izvor. 3. Uvedena je nova trošarina v znesku 100 Din za 100 kg plinskega olja ne glede na način uporabe. Od trošarine na plinsko olje so oproščene vodne zadrage na podlagi odloka fin.

direkcije, in sicer le za tiste količine, ki so potrebne za pogon črpalk in za naprave vodnih zadrug za odmakanje. 4. Uvedena je nova trošarina za vsa za 100 kg. Te trošarine so oproščene olja in masti za mažo v znesku 200 D vodne zadrage s sklepom fin. direkcije, in sicer samo za količine, ki so potrebne za mažo črpalk in naprav za odmakanje. Maža za kolesa (kolomaz) ni trošarinski predmet in se ne bode obremenjevala.

Novo takse. Dosedanja taksa v višini 10% za gledališke predstave, koncerte, predstave prosvetnih društev, za tekme sportnih društev se poviša na 20%. Dosedanje vstopnice bodo žigosale in pobrale takso davčne uprave. Povišajo se takse za prevoz po železnici od 15 na 20% za osebni prevoz, odnosno na 15% za blagovni prevoz. Dolžnost zasebnih avtobusnih podjetij je, da predlože vozne listke davčni upravi, da jih ta žigosa in da plačajo podjetja takso.

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Avstriji vladata zopet red in mir. V boju s socialisti in komunisti padle orožnike, policiste in heimverovce so slovesno pokopali. Na Dunaju se je udeležil pokopa 50 žrtev kardinal ter nadškof dr. Innitzer, predsednik republike Miklas, kancler dr. Dollfuss in člani vlade. — Vlada je ukinila po vsej državi prekised. Ujete kolovodje zadnjega puča so obsodili na večletni zapor, druge zopet so odpeljali v koncentracijske tabore, zapeljane navadne upornike so izpustili. Po preko sodu na smrt obsojenega Wallischa so v Leobnu obesili in je bila na njem kot zadnjem v tem uporu izvršena smrtna kazen.

Italija — Madžarska — Avstrija. — Zadnji avstrijski puč so že izrabili za svoj politični mlin Italijani, ki so nankrat proti priključitvi Avstrije k Nemčiji. Italija bi rada sedaj ustvarila pod svojim pokroviteljstvom nekako Podonavje med Avstrijo ter Madžarsko. Najnovejša italijanska politika je tudi porinila v ospredje habsburško nevarnost. Vodja avstrijskega Heimwehra knez Starhemberg je bil zadnje dni v Brüsslu na Belgijskem, kjer biva Oton Habsburški. Kako je pravzaprav z upostavitvijo Habsburžanov, še ni znano in je dvomljivo, če je sploh ta zadeva resnega značaja.

Katoliška akcija. Od sv. Očeta nujno priporočana Katoliška akcija se vpe-ljava po vseh delih katoliškega sveta. Oblika njenega udejstvovanja je po raznih krajih različna, prilagodena krajevnim prilikam. V Italiji ima obliko organizacije ter se opira na stanovske organizacije katoliških mož, žena, mladeničev, mladenk, dijakov in dijakinj. Po drugih državah se smatra kot pokret, kot gibanje in kipenje, ki se ne sili v organizatorične oblike in meje.

Zanimivo je, kako pojmujejo praktični Angleži izvrševanje Katoliške akcije. Monsignor dr. Barrett, škof v Plymouthu, je izdelal načrt sporednega in vzajemnega sodelovanja vseh katoliških organizacij v škofiji, ki bodo nositeljice Katoliške akcije. Za sličen načrt se je tudi odločil nottinghamski škof, ki je sestavil nekak kabinet (nekako ministrstvo) iz vseh voditeljev katoliških organizacij. Ti voditelji bodo pod škofovim vodstvom določili smernice, ki se bo v njih kretalo delovanje Katoliške akcije. Kar se tiče Katoliške akcije, je jako zanimivo pismo, ki ga je papež Pij XI. nedavno poslal lisbonskemu patriarhu v Portugijski.